

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar ; 1,50 per halfjaar voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever JOS LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden. Aankondigingen worden aanvaard tot Vrijdag 's av.

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalenannoncen, per accoort. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

NIEUWJAARSGIFTEN

voor

ZIJNE HOOGWAARDIGH. DEN BISSCHOP.

2° LIJST.

Bedrag der vorige lijst. Fr. 70.00
Naamloos. 5.00
Voor eene goede 1° Communie. 5.00

De katholieken en de sociale kwestie.

Wie zou nog durven ontkennen dat er eene sociale kwestie bestaat en dat het hoogdringend is eene rechtvaardige en billijke oplossing te zoeken? In zijn onsterfelijken wereld-brief over den toestand der werklieden, zegt Leo XIII : « De kwestie is niet gemakkelijk » op te lossen en geenszins van gevaren vrij. « Het is inderdaad moeielijk met juistheid te bepalen welke de rechten en plichten zijn die terzelfder tijd voor de rijken en de armen, voor het kapitaal en den arbeid gelden. Van den anderen kant, is de kwestie niet zonder gevaren, omdat woelzieke en sluwe mannen maar al te dikwijls trachten er de betee-kenis van te verdraaien en er gebruik van maken om de menigte op te hitsen en oproer te verwekken. Wat er ook van zij, wij twijfelen er niet aan of iedereen is overtuigd, dat er « spoedige » en « afdoende » maatregelen noodig zijn om de lagere klassen ter hulp te komen, aangezien zij voor het grootste gedeelte in een ongelukkig staat en onverdiende ellende verheeren. »

Deze oproep van den grooten Paus is door alle katholieken gehoord geworden, en sedert Leo XIII gesproken heeft, denkt er niemand meer aan het bestaan eener sociale kwestie, die moet opgelost worden, ten minste nog openlijk, te ontkennen. Dit heeft echter niet belet dat er, zelfs tusschen christene sociologen, merkkelijk verschil van zienswijze ontstaan is nopens den aard van het kwaad, zijne uitgestrektheid, zijne oorzaken en zijne hulpmiddelen. Deze uiteenlooping van gevoelens heeft het groote katholieke leger als het ware in twee partijen verdeeld.

Eene dier partijen, die ik de partij der *optimisten* of der *oud-katholieken* zal noemen, meent dat het kwaad niet zoo erg en de werklieden niet zoo ongelukkig zijn als men zegt, en dat, indien zij ongelukkig zijn, het dan meestal door hunne eigene schuld is, dat het gebrek aan spaarzaamheid en vooruitzicht, de onmatigheid, de zedeloosheid en de ongodsdienstigheid de *gewone oorzaken* zijn van de ellende des werkmans. Voor deze partij zouden de *dringendste hulpmiddelen* van zedelijken en godsdienstigen aard zijn : meer geduld, meer zedelijkheid in de lagere, meer liefdadigheid, meer zelfopoffering in de hogere standen, en de sociale kwestie zou opgelost zijn!!! Zij wil wel naast zedelijke ook economische, huishoudkundige oorzaken aannemen, maar deze laatste houdt zij voor noodlottig, onvermijdelijk, en het kwaad voor onherstelbaar, als moede toe geschreven worden aan het machinewezen en aan de nieuwe economische ontwikkeling, die door het machinewezen tot het uiterste werd gedreven. Voor deze partij is het even onmogelijk economische orde te veranderen als de sterrekundige wetten te wijzigen; het volk van zijne ellende spreken, hem de ongerechtigheden van den huidige socialen toestand onder het oog brengen, hem streelen met de hoop op eene mogelijke verbetering in zijn lot is, in de oogen van de aanhangers dier partij, eene ongehoorde onvoorzichtigheid begaan, eenen betweenlijken strijd verwekken tusschen het kapitaal en den arbeid, tusschen de rijken en de armen, tusschen den patroon en de werklieden, in één woord, 't is, volgens hen, de socialisten in de hand werken!! De *optimisten* beweren eindelijk nog dat het niet aan den werkmans toekomst de noodige hervormingen aan te duiden en te eischen; dat hij daartoe niet bekwaam is, en dat hij alles van de welwillendheid zijns patroons moet verwachten!!!

Naast deze partij die de zaken stelselmatig

langs de beste zijde neemt, wanneer zij ze niet als noodlottig, onvermijdelijk aanziet, vormt zich of heeft zich eene katholieke partij gevormd die ik liefst *positivist* noem en die, om tot de waarheid te komen, zich tevreden stelt met de richting te volgen welke door het onfeilbaar gezag van den Paus klaar en duidelijk is aangewezen in den wereldbrief *Rerum Novarum* en in verscheidene andere brieven van Leo XIII, en welke richting HH. DD. HH. de Bisschoppen openlijk hebben aangekleefd.

Met Leo XIII en met de optimisten, den plicht en het recht dat elken mensch heeft, om naar het eeuwige geluk te streven, boven alle rechten en belangen stellende, herinnert deze tweede partij ook, met Leo XIII : 1° dat er tot het beoefenen der deugd een zekeren graad van stoffelijk welzijn noodig is; 2° dat de godsdienst waarvan het hoofddoel is de zielen in den Hemel te brengen, nochtans zeer rijk is aan tijdelijke weldaden voor de *maatschappij*, waar hij in eere is, *wijl de godsdienst het recht beschermt en het onrecht vervolgt*, en 3° dat overal waar het gewenschte evenwicht bestaat tusschen de rechten en de plichten, ook vrede en rust benevens eene billijke verdeeling der rijkdommen waar te nemen is.

Trouwens, wat zien wij in de huidige samenleving? — 1° Vele menschen leven in een ongelukkig staat en in onverdiende ellende : aan dezen ontbreekt dus de graad van stoffelijk welzijn welke noodig is tot het beoefenen der deugd. En 't is daarom dat de katholieken der nieuwe partij — de *positivisten* — willen dat het *economisch of huishoudkundig vraagstuk* opgelost worde, om de menschen te helpen in het bewerken hunner zaligheid; 2° de huidige samenleving is vol ongerechtigheid en verdrukking : de verdeling der rijkdommen vooral is geregeld door instellingen die strijdig zijn met de uitdele-ende en zelfs met de mededeelende gerechtigheid, en zulke staat van zaken is verre van in overeenstemming te zijn met de beginselen van onzen godsdienst. De Kerk is de beschermster van het recht; en het is in den naam der Kerk, beschermster van het recht, dat de katholieken der nieuwe partij, als ware christene volksgedinden, het economische vraagstuk willen oplossen. Voor hen is het noodig deze *kwestie op te lossen in hare oorzaken*, die zij niet als noodlottig, onvermijdelijk beschouwen maar als moede toe geschreven worden aan de zedelijke beginsels waarvan onze hedendaagsche instellingen, wetten en gebruiken doordrongen zijn : laten wij dus deze beginselen wijzigen, en de gevolgen zullen op hunne beurt ook veranderen.

Voor hen is de oorzaak geenszins het machinewezen. In ons n^r van den 29 December 1894, hebben wij de oorzaken breedvoerig besproken; wij zullen er voor 't oogenblik niet op terug komen en ons tevreden stellen met het hulpmiddel aan te duiden. Zonder te ontkennen dat de hervorming der menigte op zedelijk en godsdienstig gebied evenals eene wel begrepen liefdadigheid *noodzakelijk* zijn om den stoffelijken toestand der werkende klassen te verbeteren, houden de katholieken der nieuwe partij staande, dat er eene *uitgebreide beroepsinrichting noodig is, ten einde het economisch vraagstuk op te lossen met de macht der ongerechtigheid te vernietigen, en met, bij middel van gilden of corporatiën, het maatschappelijk recht in de economische orde te doen heerschen, om het vervolgens in de staatkundige en godsdienstige orde te herstellen.*

En aangezien het doel dat zij beoogen uiterst praktisch is, willen zij de openbare meening verlichten, de menigte bewegen, de harten vreedzaam opwekken uit de onverschilligheid, die hen medeplichtig maakt aan de verdrukking en de ongerechtigheid. En 't is deze propagande, deze volksvergaderingen, deze beweging die aan de andere partij onge-

past, onvoorzichtig en gevaarlijk schijnen. « Maar, zegt Graaf de Mun, voortaan is het licht daar, is het woord van waarheid gezegd, is de weg open voor al degenen die willen zien, hooren en vooruitgaan! »

Een stuksken grond, a. u. b.

De Tram, die de pretentie niet heeft de eenigste verdediger te zijn van den werkmans, vergenoegt zich met aan het publiek te vragen, hoe het geseid is met dit of dat Werk, — bij voorbeeld, de *Werkmanswoningen*, — en het antwoord volgt onmiddellijk en de inlichtingen komen toegestroomd. Iets wat geenszins bewijst (wel integendeel, meenen wij), dat de tusschenkomst van *De Tram* ten gunste van den werkmans zonder uitwerksels gebleven is.

Zooals wij het gezegd hebben, is den 2 Februari 11. te Sint-Truiden gesticht geworden de *Sociëteit der Werkmanswoningen*, welke zich dadelijk in betrekking gesteld heeft met de openbare gestichten. De Burgerlijke Godshuizen hebben een krediet gestemd van 25,000 fr. behoudens goedkeuring der hoogere Overheid, aan dewelke deze beslissing althans onderworpen is; het provinciaal Gouvernement heeft reeds een gunstig advies gegeven.

De oplossing dezer poging verwachtende, hebben de leden der coöperatieve Werkmansvereniging, van de opbrengst hunner storting en dank aan de tusschenkomst der Spaarkas, drie hunner leden in staat gesteld een huis te koopen. Dit is zeker reeds een zeer schatbaren uitslag, gezien de betrekkelijk kleine middelen der Sociëteit. Die uitslag zou nog aanzienlijker geweest zijn, indien de Sociëteit geenen hinderpaal ontmoet had : de onmogelijkheid tot op heden van bouwgronden te verkrijgen, tenzij aan bovenmatige prijzen. Gronden van dien aard moeten inderdaad vele voorwaarden vereenigen : gelegen zijn in de nabijheid der stad, langs eenen goeden weg, in gezonde streken, enz.

In deze omstandigheden verhoogden de eischen van den verkooper, en om die reden heeft men van verschillende ontwerpen van aankoop moeten afzien voor dewelke aanvragen waren gedaan geworden.

In de onmogelijkheid waarvan wij hierboven spreken, ligt het antwoord op de verwijtingen welke men de Sociëteit toestuurde. — « Waarom, zegt men, bouwen zij niet? » De Sociëteit antwoordt : « Wij vragen niets beter; doch, waar? In stede van kasteelen in de lucht te bouwen, koopt de Sociëteit, in afwachting van iets beters, gebouwde huizen aan goedkoop prijs. »

Alles goed berekend, eenieder weet het, is dit voordeeliger dan te bouwen; overigens de Sociëteit (haar naam zegt het) is gesticht voor « het aanwerven van goedkope woningen. »

Dus, men heeft nog niet gebouwd, omdat er geen middel toe geweest is; doch geduld! de Sociëteit hoopt wel binnen kort in de schoone zon van Sint-Truiden te zien oprijzen, eerst een of twee, en dan rijen werkmanswoningen, welke zij zelf zal gebouwd hebben.

Zij vraagt niet veel daarvoor : Een stuksken grond, a. u. b., en met de hulp van God en der menschen van goeden wil, zal dit zich niet lang laten wachten.

Godsdiensstaat en waanzin.

Wij wisten niet dat ons artikel van 5 Januari zulke erge gevolgen hebben zou voor *De Truienaar*.

Eenige waarheden, groote ernstige waarheden, hadden wij hem voorgelegd bij wijze van geneesmiddel, maar wij hadden niet genoeg rekening gehouden van zijn zwakken toestand.

De Truienaar lijdt sinds lang aan godsdiensstaat; hij heeft eenen pastoor op de maag, en hij kan dien niet verteren. Onze pil van 5 Januari was wat al te sterk; de heele boel is hem naar het hoofd geslagen, en nu verkeert hij in vollen waanzin.

Het beste geneesmiddel in dergelijke ziekte, is volkomen rust. Wij hadden een oogenblik

gedacht, dat *De Truienaar* dit middel zou te baat nemen, toen hij in zijne laatste zwakte van einde 1894 dreigde te blijven, maar helaas! die goede voornemens, op het sterfbed gemaakt, schijnen geheel vergeten.

Wij zullen toch beproeven of er nog iets aan te doen is. Voorop echter verklaren wij in geen persoonlijkheden te willen treden, en antwoorden daarop in het algemeen : Het zijn de slechtste vruchten niet waaraan de wesp knaagt.

De Truienaar is stelselmatig tegen den priester en tegen al wat van den priester uitgaat, wie of wat het ook zijn moge.

Waarom zou een priester, een pastoor geen deel mogen maken van gilden en boerenbonden? De plicht van den priester is niet alleen geestelijk onderricht te geven, neen, hij moet volgens den Paus en de vermaningen van den Bisschop zijne kennissen, zijn hart, zijnen invloed wijden aan het tijdelijk welzijn van den landbouwer en den werkmans.

De kennissen van den priester zijn zeker uitgestrekt genoeg om zich, na weinigen tijd, zoowel de practische als de theoretische landbouwkunde in voldoende mate eigen te maken, om met de boeren te kunnen redeneeren over boerenzaken en belangen. De pastoor is menigmaal de eenige in het dorp die gezag en invloed genoeg heeft om eene vakvereniging of eenen boerenbond met vrucht te kunnen beginnen. En zullen de landbouwers zich niet sterker bevinden, indien zij, buiten de macht die eigen vereniging hun geeft, nog den steun en de hulp vinden van rijken en oversten, al zijn deze laatsten ook vreemd aan hun volk?

De gilden en boerenbonden zijn geen broederschappen of geestelijke genootschappen. Hun onmiddellijk doel is het tijdelijk welzijn van den werkmans. Te midden dier vereenigingen vindt de priester zijne plaats; ja, zijne tegenwoordigheid is daar noodzakelijk, omdat er gehandeld wordt over recht en verplijchting, en omdat hij, de priester alleen, in naam van God, met christelijke liefde en voorzichtigheid de juiste grenzen weet aan te wijzen en de eendracht kan bewaren.

De Paus zelf bevestigt zoo krachtig mogelijk zijn recht en zijne bevoegdheid om ook in wereldsche zaken als opperste leider der volken op te treden; en hij bevestigt niet minder krachtig het recht en de bezigheid der onder hem geplaatste priesters, om de geloovigen hunne rechten en plichten voor te houden zoowel op tijdelijk als geestelijk gebied.

De wereld, aan zich zelf overgelaten, heeft zich steeds meer en meer van de Kerk verwijderd. Het is daarom de plicht van den priester de klove te dempen, die beiden van elkander scheidt.

De plaats van den priester is niet enkel in de kerk, maar ook onder het volk, in de wereld, aan wie hij zijne liefde moet bewijzen.

Onze priesters zijn thans in denzelfden toestand geplaatst als hunne voorgangers in het begin der middeleeuwen. Zij zijn geroepen om een nieuw Europa te scheppen. Zij moeten doen wat de Kerk in alle eeuwen heeft gedaan : het ideaal verwezenlijken van het Evangelie; den christelijken geest belichamen en nieuwe vormen.

Het is merkwaardig te kunnen bestatigen hoezeer de volken zich bereid toonen dezen nieuwen doop te ontvangen. Hebben de Engelsche arbeiders geene hulp gezocht bij Kardinaal Manning? Hebben de Riiders van den Arbeid niet openlijk dank gebracht aan Kardinaal Gibbons? Steunt het Belgisch episcopaat niet alle hervormingen, welke onze tijd vereischt? En staat aan het hoofd van al die vrienden en vaders des volks niet de onsterfelijke Leo, de Paus der werklieden, der gilden en boerenbonden?

't Is daarom dwaas en laaghartig te willen beweren, zoals *De Truienaar* doet, dat de boerenbonden van Aelst, van Brusthem en andere plaatsen zouden gevaar loopen of minder voordeel opleveren voor de leden, alleen omdat een pastoor er deel van maakt. Zoo

iets beweren is dwaas, omdat *De Truienaar* weet, dat de oorzaak aldaar ligt. Iedereen is nog niet genoeg overtuigd van de kracht der vakverenigingen; langzamerhand zullen deze laatste echter meer en meer veld winnen, zich verspreiden en bloeien, naarmate zij beter zullen gekend zijn.

Nog eens, *De Truienaar* gedraagt zich laaghartig in deze zaak. In plaats van degenen te steunen die allerlei pogingen aanwenden om het lot van den werkmans te verbeteren en den boerenstand op te heffen, heeft *De Truienaar* uit alle kracht tegengewerkt. De beste inzichten tracht hij verkeerd uit te leggen en belachelijk te maken, om zodoende het edelmoedig streven van hen, die het goed meenen, te verhinderen.

X

Wij mochten wel zeggen en herhalen het gerust: "*De Truienaar* verheugt zich in de algemeene ellende en leeft van de ontevredenheid des volks." Het goed beletten, kwaad stoken, het volk bedriegen is zijn doel. Zoolang de landbouwers, vereenigd met hunne pastoors en anderen van goeden wil, niet samenspannen ter verdediging hunner rechten, zullen de suikerfabrikanten vrij spel hebben met *De Truienaar*, om de boeren op allerlei wijzen te bedriegen en de beeten der gilden te weigeren. Maar wacht, *Truienaar*, totdat het volk u kenne, totdat het overtuigd zij van uwe huichelarij, en dan zult gij verdwijnen onder de algemeene verachting.

Bloemen van christendom.

EENVOUDIG TOONEEL.

Op eenen winteravond bevonden wij ons met zessen in eene pachthof van het dorp N. Als naar gewoonte had men kaart gespeeld rond eene oude eiken tafel, in de eetplaats der familie.

Maar de vernoeidheid, het gevorderde uur hadden het spel doen staken, en men sprak verder politiek; de zoons van den pachter, — twee sterke jongens, — zaten tegenover mij aan de tafel, lazen de dagbladen, en ik verzekerde u, dat men dapper redekavelde.

Buiten joeg de Noordenwind bij pozen den sneeuw met een klagend geloei tegen de oude klaterende vensters, terwijl de plaats waar wij zaten met dikke tabakswolken vervuld was, zoodat de hespen die aan den balk hingen, er van omgeven waren, en er wel iets van moeten behouden hebben.

Het was de eerste maal dat ik mij in dit huis bevond, en deze avondvergadering, waar de politiek en het kaartspel eene uitspanning opleverden, na den harden arbeid van den dag, terwijl de vader des huisgezins in den haard zat te sluimeren, hadden voor mij meer dan eene eigenaardigheid, die mij behaagden en veel belang inboezemden.

En in eene nevenkamer, bevrijd van den sterken tabakskook en der soms wanluiderende uitgalmingen over de politiek, hoorde men een kalme en bescheiden mengeling van vrouwenstemmen...

Het waren de zusters mijner luidruchtige medespekers.

Rond tien ure, werd onze redetwisting zoo levendig dat de ingesluimerde vader wakker werd en glimlachend vroeg wat er gaande was. De vurigste der twee broeders ging voort met zijne liefkoosde thesis *de landbouwbescherming* te ontwikkelen, terwijl de andere, minder uitgelaten, zijnen vader ging uitleggen waarvan er kwestie was, toen de deur der nevenplaats zachtjes geopend werd.

Eene zuiverdere lichtstraal drong door de blauwe rookwolken, en de twee zusters naderden glimlachend tot den vader.

Het gesprek had een einde genomen; godsdienstige stilte... Een Engel scheen met den vinger elken mond dicht te houden...

De beide zusters legden zich voor den vader op de knieën, vroegen zijnen zegen en boden hun maagdelijk voorhoofd aan voor den vaderlijken kus...

De zegening des vaders daalde zoet en weldadig op die twintigjarige hoofden.

"In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen." En de kus werd gegeven op die voorhoofden omgeven van een mystiek stralenkrans van Hoop en Geloof.

Wij werden vereerd met een minzamen "goeden avond," en de zusters onzer vrienden trokken stilzweigend naar hunne slaapkamer.

Het gesprek werd vurig hernomen, maar meer dan een scheen te droomen. Deze zoo eenvoudige, zoo naïve verschijning van het Geloof in het familieleven, had iets machtig treffend en zoet dat ik niet kan uitleggen en nooit zal vergeten.

En toen ik van mijne gastvrienden afscheid genomen had, en droomend den weg naar mijn huis insloeg, heb ik lang nog gedacht aan de schoonheid, aan de grootsheid, aan het kenmerk van majesteit welk de godsdienst weet in te drukken op al wat hij zegt en heiligt.

O, die waarlijk en oprecht christelijke familie! Welke grootsche en schoone zaak! En hoe men, na dergelijke tooneelen bijgewoond te hebben, gevoelt hoe ijdel en droevig het stelsel is van de aanhangers der verwerdlijkte familien en van het huwelijk zonder God, en hoe hatelijker en droeviger nog de eerlooze leerstelsels zijn van het vernielend socialisme?
KAREL.

Landbouw.

De prijs der tarwe is vandaag 12,50 fr. per 100 kilogr.; die der beetwortelen schijnt bepaald voor 1895 op 20 fr. per %₀₀, mits 12 graden rijkdom, met eene vermeerdering van 3 fr. en eene vermindering van 5 fr. boven of beneden de 12 graden, en andere voorwaarden den landbouwer even ongunstig.

Met reden klaagt de landbouwer; niets of weinig wordt er voor den landbouw, dien belangrijken tak der nijverheid, gedaan. In afwachting dat de inkomende rechten op zekere granen gestemd worden, steunde den landbouwer op eigene krachten. Hij trachte zijn lot zelf te verbeteren. — Hoe hierin slagen? — Volgens mij diene men minder beetwortelen te planten, wat dezelve in prijs zal doen stijgen, immers de prijs zijn geregeld volgens het aanbod derwaer gering of groot is. Diene men de granen als voedsel aan 't vee, zoo geeft de tarwe onrechtstreeks eene opbrengst van 20 fr. per % kilogr. Wat aanvangen, zal men ongetwijfeld opmerken, zoo men de cultuur der beetwortelen met 1/3 vermindert? Men verandere dezelve in kunstweiden, wat den landbouwer zal toelaten meer vee te kweeken, en diensvolgens zal hij beschikken over meer stalmest, die de beste en goedkoopste is, en niet meer verplicht zijn zooveel vreemde meststoffen aan te koopen. Zal hierdoor de prijs van 't vee niet dalen? Dit is onzeker.

Veronderstellen wij echter, dat de pachters geen duit op 't vee winnen, maar hierdoor 2/3 der som, welke hij tegenwoordig aan kunstmeston uitgeeft, zou besparen. Welke aanzienlijke winst!

Misschien zal men opwerpen: Maar minder beeten plantende, heeft men minder pulp. — Gij plant toch zeker de beeten niet voor den pulp, want weet, dat hij 80 à 90 ten honderd water inhoudt!

Ik raad dus het kweeken van vee aan, wat tegenwoordig de beste, ja, misschien de eenige winstgevende zaak is voor den landbouwer.

Mijn omgang met de landbouwers in het bezok van menigen stal doet mij bestatigen, dat vele landbouwers de regels der gezondheidsteer voor het vee gansch uit het oog verliezen, en dikwijls, wanneer zij een ongeluk onder hun vee te betreuen hebben, er de schuld van zijn.

Daarom wezen mij de volgende aanbevelingen toegestaan: Zorg dat 1° de stallen goed verlicht en verlicht wezen. Goed verlicht, want noch mensch noch dier kan zonder lucht leven; goed verlicht, want in duistere stallen zijn de dieren blootgesteld aan klier- en beenderziekten en verkruipen er; 2° dat de voeding regelmatig, met afwisseling en met in achtneeming der jaargetijden geschiede.

a) Regelmatic, hierdoor beboel ik, dat men dezelve hoeveelheid voedsel op dezelfde uren toedient aan 't vee, zoo niet stoort men de dieren in hunne rust, men hindert er de spijsvertering door en benadeelt den eetlust.

b) Met afwisseling, dit is te zeggen, men verandere van tijd tot tijd het voeder, wat den eetlust bevordert; immers wat goed smaakt vertereet goed.

c) Met inachtneeming der jaargetijden. In den winter, bij groote koude, geve men de dieren meer voedsel dan in den zomer en in evenredigheid met het werk dat zij verrichten of de opbrengst welke zij geven.

3° Dat stallen goed ontsmet worden, zoo eene ziekte uw vee heeft aangetast. — Hoe dikwijls hoort men ervaren landbouwers niet zeggen: Deze zelfde ziekten in dezelfde stallen en op dezelfde plaatsen vertoonen zich steeds. — Waaraan zulks toeschrijven? Aan de nalatigheid van de stallen te ontsmetten. — Hoe kan zulks best geschieden? a) Men giete of borstele de muren af met kokend water. b) Den vloer schuren met kokend water, desnoods zelfs opbreken. c) In den stal, met de deuren en vensters dicht gesloten, zwavel branden, en daarna goed verlichten, de muren witten en deels goudronceeren.

4° Dat het voedsel gemengd zij met keukenzout, ofwel hange men eenen zoutsteen aan de kribbe waaraan de dieren kunnen likken. Hierdoor wordt de spijsvertering zeer begunstigd.

C. R.

De E. H. Daens,

Volksvertegenwoordiger te Aelst, heeft verleden Maandag te Verviers, in het lokaal der *Christene Volkspartij*, eene belangrijke redevoering uitgesproken. Hij verklaart zich gezworen vijand van het socialisme; het collectivisme aanziet hij als een hersenschim; de werklieden zouden er de eerste slachtoffers van zijn. Hij zal geen duim breed van den pauselijken wereldbrief afwijken. Hij wenschte spoedige veranderingen op maatschappelijk gebied: streng toezicht in de fabrieken, de evenredige vertegenwoordiging, enz. Over eenige maanden wilde men de evenredige vertegenwoordiging niet, omdat zij de deur opende voor de socialist; doch heden zijn de socialist niet langs ééne deur, maar langs deuren en vensters in de Kamer gekomen. De evenredige vertegenwoordiging zal de ware volksvertegenwoordigers: Pottier, Mabelle, Levie naar Brussel zenden.

De E. H. Daens werd warm toegejuicht; nooit wist een redenaar zich beter op de hoogte van 't volk te plaatsen dan de dappere strijder van Aelst.

Briefwisseling.

Geachte Correspondent,

De Tram antwoordt met genoegen op den brief, welken gij hem wel hebt willen toesturen en handelende over de werkende burgerij. Een punt waarover hij het volkomen eens is met u, is de belangrijkheid der plaats welke de werkende burgerij in de samenleving bekleedt.

Ja, 't is maar al te waar, dat de werkende burgerij niet mag vergeten worden; doch, laat mij toe het u in 't voorbijgaan te zeggen, zij is, in deze laatste tijden zoozeer niet vergeten als gij het meent. En inderdaad, om slechts één voorbeeld aan te halen en dat nog nieuw is, sedert uwen brief van Zaterdag 11. en ten gevolge van denzelve, heeft *De Tram* veelvoudige aanbiedingen van medewerking ontvangen, welke voor doel zoo hebben de wenschen van de werkende burgerij voor te stellen, met de middelen om die te vervullen.

Ook niet weinig personen hebben goedgekeurd en verklaard, dat zij wel verdiende de aandacht van allen te vestigen. — Nu, wat bewijst zulks? Dat de werkende burgerij insgelijks hare verdedigers vindt en dat zij minder verlaten is dan gij het beweert.

Beter nog. *De Tram*, — wij zullen het u bewijzen, — heeft nooit opgehouden te pleiten voor de zaak der werkende burgerij, meer dan welk blad ook. Wie heeft sedert zijne opkomst en uit hoofde zijner stichting de eischen der werkende klasse ondersteund? Het is, gij bekent het, *De Tram*. Nu dan, met de kwestie van den werkmans voor te spreken (en wij mogen het vrij zeggen, tot hiertoe hebben wij reeds prachtige uitslagen bekomen), met het lot van den werkmans trachten te verbeteren, pleiten wij dan niet onrechtstreeks voor de zaak van den kleinen handelaar? Het is de werkmans die den kleinen uitverkooper doet leven: als de werkmans geld heeft, doet hij aankopen, hij vereffent het credit dat men hem gegeven heeft, en als hij geen geld heeft ofwel gaat hij niet naar den winkel van den kleinen handelaar, ofwel tracht hij op credit te krijgen zonder zich in staat te bevinden om te betalen.

En dan, is het *De Tram* niet, die sedert zijn bestaan in elk zijner nummers zoovele werken, die voor doel hebben de werkende burgerij te begunstigen, ontwikkeld, uitgeleed en verspreid heeft? Want al de maatschappelijke werken, zooals de Onderlinge Bijstand, de Spaarkassen, de Lijfrentkas en andere zijn wezenlijk de werken der handrijvende burgerij. Wie heeft er vooral belang bij in goede voorwaarden de geneesmiddelen, de schadeloosstelling te bekomen in geval van ziekte? Dit is wel de kleine burgerij, die zich niet wendt tot het hospitaal en tot het Bureau van Weldadigheid. Voor wie moet men de inrichting van Spaarkassen aanprijzen? Voor de kleine burgerij vooral, die middels genoeg heeft om te sparen. Wie heeft een ontegensprekelijk levensbelang in de bijtreding der Lijfrentkas? Nog de kleine burgerij, die later zal blootgesteld zijn aan verval, indien zij niet vooruitgezien en gespaard heeft. Dit zijn voorzeker ook alle werken om de arbeiders te begunstigen, maar helaas! deze bevinden zich dikwijls in de onmogelijkheid om er aan deel te nemen. Indien de arbeider, door vooruitzicht en spaarzaamheid, er eindelijk eens toe geraakt, zoo bekomt hij het burgerrecht, en zulkdanig is de enge band, het lot van den werkmans met dat van de kleine burgerij vereenigende, dat hun belang zich vermengt zonder dat men er aan denkt.

De Tram, die de gewoonte niet heeft zijnen eigen lof te maken, zou veel andere zijner artikelen kunnen aanhalen, ten voordeele van de werkende burgerij geschreven, maar waartoe dient het zich te prijzen? Beter is het te trachten van nog meer te doen, en dit is hetgeen wij, met het mandaat dat gij ons schijnt te willen opdragen, ons voor het vervolg voorgenomen hebben.

Het zij ons toegelaten er nog een woord bij te voegen. In zekere artikelen hebben wij niet gebedeld, bedild, beweend, en daarna... niets gedaan; maar wij hebben kwalen bestadigd en terzelfder tijd geneesmiddelen aangeprezen; wij hebben zeer praktische en gemakkelijke voorstellen gedaan, wij hebben namelijk de werkende burgerij aangespoord zich tot syndicaten te vereenigen, hetgeen haar zou in staat stellen tegen den groothandel, de groote nijverheid op te komen. Wij hebben tot de handelaars gezegd: "Vereenigt u, het is tijd, zoo niet zult gij verpletterd worden; doet rechtstreeks voor u allen in 't groot koopen in de fabrieken zelf, om alzoo u zelve de 10 of 15 p. h. ten profijte te maken, welke de groothandel of de fabrieken aan hunne reizigers moeten afstaan; verkoopt vervolgens in 't klein, elk in zijnen winkel." Men heeft daarop geantwoord door de onverschilligheid. Was nochtans de raadgeving niet goed? Wij zullen er op terugkomen en bewijzen, dat wij gelijk hadden. — Ziehier wat er nog voorgevallen. Over eenige dagen, zegt men ons, hebben groote fabrieken in omliggende gemeenten inlichtingen doen nemen over de kleermakers die plaatsen, om degenen hunner, die kunnen betalen, voor te stellen in zoo kleine hoeveelheid als zij 't begeeren al de noodige stoffen te leveren. Indien zulks

zich uitbreidt, wat zal er gebeuren? De kleine magazijnen zullen niet meer noodig zijn. Zonder nog reizigers af te zenden, zullen de fabrieken met den koper in 't klein handelen... Hoe zulks voorkomen? Wij hebben het reeds vroeger gezegd en wij zullen er binnen kort opnieuw wijdoopiger over spreken. De werkende burgerij moet zich vereenigen en door die vereeniging het verlies vermijden dat zij zou moeten ondergaan.

Ja, *De Tram* heeft het reeds gezegd, en wij zullen het met meer aandrang herhalen dan ooit: *In haar eigen belang moet de werkende burgerij het een en het ander doen, wat De Tram haar reeds aangeraden heeft.*

Maar, geachte correspondent, om recht uit te spreken, luistert de werkende burgerij wel altijd naar den raad dien men haar geeft? 't Is reeds lang dat *De Tram* haar de vereeniging tot syndicaat aanpreekt, om hare interessen te vrijwaren. En wat heeft men daarna gedaan? Hoegenaamd niets. Enigen hebben gezegd: "Da 's wier iet niefs, Dao 's allen dage iet niefs in Sint-Truiden. Prul allemaol, prul!" Anderen hebben, zonder nadenken, gemeend, dat wij willen doorgaan voor uitvinders van nieuwigheden. En in dien tusschentijd brengen samenwerkende bakkerijen van verwijderde plaatsen hunne koopwaar naar Tongeren, naar Loon, dat is te zeggen, aan de poorten van Sint-Truiden! En in dien tusschentijd worden hier de vreemde bieren immer meer ingevoerd, enz., enz. Zullen er moeten voorbeelden komen van andere localiteiten, waar de werkende burgerij verpletterd wordt, hetzij door de kapitalistenmaatschappijen, hetzij door de werkmanscooperatieven? Want waarlijk, in alles is het voordeel aan den vaardigste, aan den werkzaamste.

Zooals gij ziet, geachte correspondent, zijn wij de wederzijdsche verdiensten en ongelijken aan 't onderzoeken. Beken dus dat indien er van den kant van *De Tram* ongelijken kunnen zijn, hij ook verdiensten heeft, en dat van den kant der werkende burgerij, er insgelijks een weinig van het een en het ander is.

In alle geval en om te sluiten, geachte correspondent, indien er ongelijk is van den kant van *De Tram*, dit ongelijk zal niet vergerd worden. Gij hebt ons uitgenoodigd om de werkende burgerij te verdedigen; menigvuldige betuigingen van genegenheid voor uwe meening zijn uwe aanvraag komen onderkennen: de toegenegenheid van *De Tram* voor de werkende burgerij is standvastig en is altijd levendig geweest. — Ziedaar zoovele redenen die u kunnen beloven, dat, naast onzen duurzamen werkmans, de plaats in ons blad altijd zal openstaan voor de werkende burgerij. Gelijktijd zullen wij ons verplichten deze tweevoudige belangen te verdedigen, welke meer aan elkander verbonden zijn dan men meent.

Wij zullen altijd gelukkig zijn, geachte correspondent, uwe briefwisseling te ontvangen, en bieden U.E. de verzekering onzer bijzondere toegenegenheid.
DE TRAM.

Aan de landbouwers!

NIEUWE BEETZADEN.

Terwijl de velden rustig te slapen liggen onder de beschermende sneeuwlaag, vraagt de pachter zich af, hoeveel aren of hectaren beeten hij gaat planten en welke zaden hij zal koopen.

Inderdaad, men spreekt tegenwoordig van niets meer dan van zekere nieuwe soorten van suikerbeetzaad, welke, naar men zegt, wonderlijke uitslagen zouden voortbrengen.

De oude zaden, schijnt het, zullen afgedankt worden, en de velden zullen eene nieuwe beet zien opschieten, rijker en voordeeler dan de voorgaande.

Eene list tegen te werpen.

In tegenwoordigheid daarvan, wat gaat de landbouwer doen? Zeker eene proef maken met dit berucht zaad.

Wat gaan, van den anderen kant, zekere kooplieden doen die nog oud zaad in voorraad hebben.

Zij gaan trachten, — immers men ontmoet er wier conscientie nog al rekbaar is, — hunne slechte koopwaar door te stooten.

Dat is onmogelijk, zegt gij, men zal dit gemakkelijk bemerken. Zoo gemakkelijk niet. Ziehier hoe men te werk gaat:

Het oude zaad wordt in den oven gelegd, daardoor vallen er de scheuten van af; men mengt dit zaad met het goede, dat maakt gewicht; er wordt aangeraden eene groote hoeveelheid per hectare te zaaien; want, zegt men, dit soort van beet vereischt dit... en de toer is gespeeld.

Landbouwers, opgepast!

Krachtadig middel.

Om door die grove list niet gefopt te worden, moet gij die aankopen van zaden niet doen dan na zekere voorzorgen genomen te hebben.

Vooreerst zal men zoo spreken: Indien men, in plaats van gansch alleen gaan zaden te koopen, met verscheidenen te zamen ging, zou er zooveel kans niet zijn om bedrogen te worden: vier oogen zien meer dan twee.

Landbouwers, vereenigt u dus om uwe zaden te koopen, vertrouwt u dan voor den aankoop op degenen onder u die het oudste

en het slimste in den stiel zijn. Kiest eenen koopman die oprecht en eerlijk is.

Doet uwe zaden onderzoeken door iemand die er kennis van heeft; als er kosten moeten voor gedaan worden, die zullen niet hoog loopen, en gij zult met velen zijn om ze te betalen.

Wendt u, bij voorkeur, tot een landbouwkundige van den Staat, tot ernstige mannen en luistert niet naar herbergpraters, die schoon klappen om te bedriegen.

Weest eendrachtig, vereenigt u, gij zult er alles bij winnen!

En wat gij aangewend hebt voor de zaden, waarom zoudt gij hetzelfde niet doen voor de mesten en de rest?

Dit is hetgeen wat men in de Boerenbonden doet; dit is hetgeen wat in uw macht is te verwezenlijken tot uw profijt.

De vereeniging dus, de ernstige vereeniging ter verdediging uwer bedreigde interessen.

NB. Ziehier, volgens zeer ernstige onderzoekingen, de voorwaarden, welke een zaad van goede hoedanigheid moet vereenigen:

1° Niet meer vuiligheid inhouden dan 4 p. h. in gewicht.

2° Op 100 zaden moeten er 70 a 80 uitschieten, gevende ten minste 130 a 150 scheuten.

3° Een gram zaad moet 50 a 60 scheuten geven. LANDMAN.

Lichtstralen.

De *Truienaar* had verleden week van zijne oude patronen aanzegging gekregen, hun eens te willen dietsch maken, wat hij eigenlijk is of waar hij heen wil. Het antwoord was niet gemakkelijk, want men moest de oude bazen tevreden stellen, zonder de nieuwe tegen het hoofd te loopen. *De Truienaar* zou zich echter meesterlijk uit den slag trekken: hij zou zeggen en hij zegde, dat hij niet socialist en toch socialist is!... Was dat geen heerlijk gedachte?...

Neen, neen, zegt hij, we zijn niet socialist, maar we trekken éne koord met de socialist, die wij hebben leeren kennen in de Kamer en in *Le Peuple* (socialistisch dagblad dat in de statie niet mag verkocht en door de soldaten niet mag gelezen worden).

O, gij *Truienaar*! En ge denkt dat ze dat zullen slikken, de ouden?... Of hebben zij u reeds gevraagd, wie gij denkt voor den aap te houden?

De Nieuwe Rotterdamse Courant meldt dat de landbouwers van Loppersum, in de provincie Groninge, op eene meeting uitgenoodigd zijn, ten einde de vermindering te beslissen van de huur der dienstboden, daar deze huur niet meer in de verhouding is met de opbrengsten van den landbouw.

Als de Groeningsche boeren hun bestaan moeten redden met het loon hunner dienstboden te besnoeien, dan zijn zij er wel mee. Uit dit feit blijkt echter hoe diep de landbouw, ook in Nederland, moet vervallen zijn, om tot zulke intresten zijne toevlucht te moeten nemen.

De Truienaar beweert een volksgezind (lees socialistisch) program te hebben, dat door de *wetenschap* — dus zonder godsdienst — kan verwezenlijkt worden...

En toch zal *De Truienaar* zijne lezers — als er nood is — nog trachten wijs te maken, dat hij niet tegen den godsdienst is.

« Wij zijn niet tegen den godsdienst, maar we hebben hem niet nodig. » — Wie laat zich zulken praat opbinden?

Te Roubaix zijn al de leden van den Gemeenteraad socialist. Niet min dan 28 dezer Raadsleden zijn herbergiers!

De Truienaar raadt ons aan van alvorens hem socialist te noemen, onze eigene artikels na te lezen, die korter bij de socialistische leerstellingen zonden zijn dan wij zelf meenen. — 't En kan geen kwaad, *Truienaar*. Wat wij voor de sociale kwestie schrijven steunt op de onderrichtingen van den Paus en de Bisschoppen, welke regelrecht tegen de dwaze en de goddelooze beginsels der socialist in gaan. *De Truienaar* kan dus gerust zijn; wij zullen ons wel wachten hem het been te betwisten waaraan hij knaagt.

De citoyens Anseele, Vandervelde en C^o hebben onlangs in de Kamer een wetsvoorstel neergelegd, dat voor doel heeft de erfrechten aanzienlijk te vermeerderen in zijdelingsche lijn, 't is te zeggen, tusschen broeders en zusters, ooms en neven, en zelfs in rechte lijn, tusschen ouders en kinderen. Ziedaar een ontwerp dat kan aanzien worden als een eersten stap tot verwezenlijking van 't socialistische plan, onlangs door citoyen Vandervelde in *Le Peuple* uiteengezet, dat de gelijkmaking der fortuinen voor doel heeft en de Staat langzamerhand wil in bezit stellen van de geheele fortuin der bevolking. 't Is, in één woord, een stap tot de afschaffing van den bijzonderen eigendom. En dat gaat uit van mannen bij welke *De Truienaar* zich openlijk aansluit!

De katholieke volksgezinde groep in de Kamer heeft besloten de onmiddellijke overname van den Congo uit al zijne macht te bestrijden. — Daar stemmen wij mee in.

De socialistische advocaat en volksvertegen-

woordiger van wien wij verleden week, volgens den *Patriote*, eene gepeperde rekening meedeelden, kan van geluk spreken, dat hij niet in Duitschland woont. Een zijner vrienden, citoyen Stadthagen, is aldaar van de lijst der advocaten geschrapt, om overdreven honorarissen voor zijne diensten te hebben geëischt. — Steek tien socialist in eenen zak en schud tot morgen vroeg, dan hebt ge nog den beste niet boven!

De Truienaar zegt: 1° In Sint-Truiden zijn geen andere dan christene werklieden; 2° in Sint-Truiden zijn werklieden die stroomen jenever drinken. — Zouden deze laatste ook allen christenen zijn, *Truienaar*? Wij gelooven, in alle geval, dat gij, goddelooze socialist, op dezulken uwe beste hoop hebt gevestigd.

De Truienaar speelt op zijnen poot omdat de boeren al te hooge erfrechten moeten betalen en zal hierin, gelijk in alles, de boeren, helpen... van bed op stroo. Het middel dat hij gevonden heeft is kostbaar, onbetaalbaar. Luister: hij heeft zich 't accoord gesteld met mannen die beweren, dat de boeren nog wat geduld moeten hebben en er zelfs niet mogen kregen: die hatelijke rechten zouden dan later wel van zelf verminderen en zelfs heelemaal verdwijnen... 't Zoo dus enkel nog eene kwestie van tijd zijn! — Inderdaad, want eens het ideaal der socialisten verwezenlijkt, dan zouden de boeren geen eigendom meer hebben en bijgevolg ook geene erfrechten meer hoeven te betalen. Simpel, maar raaciaal, zooals men ziet.

Het schijnt dat Reckheim deze week te klein is geweest om de talrijke nieuwsgierigen te bevatten, die op het schrijven van *De Truienaar* er een reisje zouden aan gewaagd hebben, om het prachtig paleis te gaan bewonderen, dat de EE. PP. Minderbroeders aldaar, altijd volgens *De Truienaar*, voor de bagatel van één miljoen zouden gebouwd hebben. De bezoekers moeten echter dubbel teleurgesteld geweest zijn: zij hadden zich reeds op voorhand verheugd bij de gedachte dat het werkvolk daar een schoonen stuiver moest aan verdiend hebben, en hoopten daarboven iets heerlijks, iets buitengewoons te kunnen gaan bezichtigen; doch, naar men verzekert, zou de rekening van *De Truienaar* zoowat 900.000 fr. (negentien honderd duizend frank) te hoog zijn, en gij begrijpt dat zulks, onder beide opzichten, enorm veel aan de zaak verandert.

Boerengilde van Sint-Truiden.

VEEVERZEKERING.

De *Vrije onderlinge Veeverzekering van Sint-Truiden*, opgericht onder de bescherming van de heilige Christina de Wonderbare, en door bemiddeling der *Boerengilde*, heeft reeds bij de 200 hoornbeesten opgenomen. Dit is een hoogst voldoende begin, en bewijst reeds het vertrouwen dat de landbouwers in deze zo nuttige inrichting stellen. 't Is te hopen, dat welhaast alle landbouwers der stad, en al degenen die hoornbeesten bezitten, zich insgelijks bij de Veeverzekering zullen laten inschrijven. 't Is te wenschen dat bijzonderlijk de kleine boeren die slechts eene of twee koeien hebben en door wier verlies zij tot groote ellende zouden vervallen, hun belang zullen begrijpen, en voor eenige centimen, die zij maandelijks moeten betalen, zich niet in gevaar zullen stellen van, door het verlies hunner koe, zich voor goed in de ellende te storten. Wij wakkere daarom al de landbouwers der stad, bijzonderlijk de kleine boeren aan zich te doen verzekeren.

Degenen die hunne beesten nog willen laten verzekeren, kunnen zich wenden tot de Heeren H. Craninx, Arnold Smets, Robert Barré, August Peeters, Joseph Cleeren en August Massa, die zullen zorgen dat de beesten geteekend en ingeschreven worden.

Morgen Zondag, 20 Januari, om 4 ure juist na middag, zal de eerste betaling der verzekerde beesten geschieden in de Boerengilde van Sint-Truiden, in het lokaal der Broeders van Liefde, aan Kloppenpoort.

Namens het bestuur:

De Schrijver, De Bestuurder,
AUG. MASSA, H. CRANINX.

Landbouwers, opgepast!

Donderdag, 24 Januari, algemeene vergadering der landbouwers-beetenplanters in het lokaal der Aloysianen, Beekstraat, te Sint-Truiden, juist om 2 ure na middag.

DAGORDE:

Verhandeling over het opmaken van een contract voor den verkoop van beeten, en over de oprichting van eene samenwerkende Maatschappij voor de fabrikatie van suiker.

De beet is nog het eenigste winstgevend landbouwvoortbrengsel voor den boer. Moest deze nijverheid vallen of moest de beetenheeft, niet meer winstgevend genoeg zijn; de toestand der landbouwers, reeds zoo ellendig, zou nog verdergen. Om dit voor te komen,

LANDBOUWERS,

vereenigt u. Gewerkt hand in hand: daar en daar alleen is het redmiddel. Dat niemand achterblijve. Donderdag, 24 Januari, dillen op uwen post!

Stads- en Provincienieuws.

De overvloed van ingezonden artikels, waarvan wij er verscheidene tot een volgnummer moeten verschuiven, belet ons heden ook het aangekondigd feuilleton te beginnen.

De Maatschappij *Lijfrentas des kantons Sint-Truiden* verzoekt ons aan te kondigen, dat de leden en al de personen van de stad en omtrek die door tusschenkomst der Maatschappij zouden willen deel nemen aan de *Lijfrentas van den Staat*, alle Zondagen hunne stortingen kunnen doen ten koffiehuize TRUDO BONAERS, achter O.-L.-Vrouwkerk, te Sint-Truiden.

Spreekersbond. — Maandag, 21 Januari, om 8 ure 's avonds, verplichtende zitting, Wie de grieven van 't volk wil kennen, wie de middelen wil helpen opzoeken om de maatschappij te redden, ga naar den *Spreekersbond*. Wie lid wil worden mag niet meer uitstellen, want heden worden de principen bestudeerd.

Door koninklijk besluit van den 11 Januari is M. H. Van Grootloon Burgemeester van Klein-Gelmen benoemd.

— Door koninklijke besluiten van den 15 Januari zijn benoemd:

M. E.-R.-G. Claikens, vrederechter te Beerlingen, vrederechter van het kanton Sint-Truiden, in vervanging van M. Cartuyvels, ontslaggever.

MM. H.-L.-V.-E. Ghineau en Ridder P. Schaetens, advocaten te Tongere, plaatsvervangende rechters bij de Rechtbank van eersten aanleg zetelende te Tongeren.

M. M.-J.-A. Froimont, commies op de greffie der Rechtbank van eersten aanleg van Tongeren, hulp-griffier bij dezelfde Rechtbank.

UIT LOON.

Hoezee! De Keuleman slaat op! — Men spreekt van vijftien frank de 100 k^{os}. — Wat vreugde bij onze kooplieden! Wat hoop op hoogere prijzen! — 3 frank opslag in vijf dagen; dat doet beters verwachten... Mij dunkt al menig hartje te hooren trillen van vreugde in verwachting: wie van een nieuw kleed, wie van eenen nieuwen hoed bij de aansaande kermis! Hoera! vivat de Keuleman!

De Kerkraad heeft besloten de kerkstoelen door de parochianen geplaatst met een volgnummer te merken; dit is een maatregel die door alwie eenen stoel in de kerk bezit zal goedgekeurd worden, want het is soms onverdragelijk hoe zekere menschen de stoelen verschuiven! — Zou de Kerkraad niet goed vinden de nummers ook onder de stoelen, op den vloer, te doen teekenen; dan ware de herplaatsing onmogelijk. Wat die stoelen toch al te tijden hebben!! Niet zoo lang geleden, werden verscheidene stoelladen met beitel opengebrouwen.

Donderdag morgen heeft men aan de armen wollen sarges uitgedeeld die er nog al warm en geschikt uitzagen; gezien de zachtheid des waders en van het jaargetij, zou men deze uitdeeling bijna vijgen na Paschen kunnen noemen; doch laat ons hopen, dat zij geene voorspelling is van koudere nachten. Het is nochtans het uitgeven niet, die de uitdeeling heeft doen verachten, want wij hebben van geene publieke aanbesteding gehoord!!

Maandag ging het er als om strijd in zekere onzer straten om dezelve, na den doof, te helpen ontduen van ijs en sneeuw. Wij hebben bijzonder den ijver bewonderd van de inwoners der Kroonerstraat: is het soms daar dat de meeste jonkheid pronkt??

MAESEYCK, 16 Jan. — Verleden week had zich hier in de omstreken eene vlucht wilde ganzen, ongeveer zestig in getal, op een stuk land neergeslagen. Men weet dat, als deze vogels die hun gewoon verblijf in het midden en in het Noorden van Europa hebben, hier doorkomen om nog verder naar het Zuiden te verhuizen, zulks een bewijs is dat er nog een felle winter voorhanden is.

DE SCHOOLVRAAG.

Bij Jos. LEENEN, drukker-uitgever, Hamelstraat, Sint-Truiden, is verschenen een allerbelangrijkst vlugschrift: TROIS MOTS SUR LA QUESTION SCOLAIRE: 1° Necessité d'une réforme, 2° Les vraies bases, 3° Un projet de loi scolaire, par deux professeurs.

Iedereen die belang stelt in opvoeding en onderwijs zal dit boekje met het allergrootste nut en genoegen lezen; priesters, onderwijzers en ouders vinden daarin de verdediging van hunne dierbaarste belangen.

't Is eene korte samenvatting van de ware grondstelsels, eene uiteenzetting der rechtvaardige grieven van ouders en onderwijzers, en daarbij geeft het een klaar gedacht van de eenige in België mogelijke en voldoende schoolinrichting in het wetsontwerp op de vrijheid en de rechten der ouders eenerzijds en anderzijds op de gelijkheid der Belgen grondvest.

Ouders, onderwijzers, priesters, ziedaar de oplossing die u allen voldoet, die iedereen voldoet voor wien vrijheid, rechtvaardigheid en gelijkheid geen ijdele woorden zijn.

Prijs: 30 centimen.

Zich te wenden tot Jos. LEENEN, uitgever, Hamelstraat.

Wij kondigen met genoegen aan dat het verdienstelijk schoolboek *Lessen van Landbouwkunde, ten gebruike der lagere scho-*

len, door W.-F. RONDOU, hoofdonderwijzer, komt aangenomen te worden door den *Verbeteringsraad van het lager onderwijs*.

Van dit zoo hoog gewaardeerd werk is reeds de 4^e uitgave, versierd met 35 figuren, uitgegeven te Sint-Truiden, bij Jos. LEENEN, in de Hamelstraat. — Prijs: 90 c. franco per post.

BINNENLAND.

BRUSSEL, 16 Jan. — Het Parket doet te Schaarbeek een onderzoek nopens eene zeer erge zaak. Eene heele familie, bestaande uit 8 personen (vader, moeder en zes kinderen) is vergiftigd na het middagmaal gebruikt te hebben. Het brood dat zij gegeten hadden, was van slechte hoedanigheid. Gelukkig heeft men hen allen kunnen redden. Het Parket heeft zich naar de bakkerij begeven, die het brood geleverd had. Het onderzoek duurt voort.

ANTWERPEN. — De uitslag van het proces-Joniaux voor het Assisenhof is nog onzeker. De beschuldigde antwoordt onverlegen op al de vragen van den behendigen Voorzitter, en trekt zich doorgaans nog al goed uit den slag bij de beschuldigingen die men tegen haar inbrengt.

Het geneeskundig onderzoek was van niet veel betekenis en zal weinig of geenen indruk maken op de leden der Jury. Wie er zich het meest zullen vermoeden dat zijn die beklagenswaardige heeren, die daar nog dagen en weken moeten blijven koekoelieren.

LUIK. — Voor het Assisenhof van Luik staan de anarchisten, beschuldigd van in 1893 en 94 dynamietbommen te Luik geplaatst te hebben, waarvan de ontploffingen de dood, verwondingen en vernieling van monumenten veroorzaakt hebben.

Er zullen nog wel een tiental dagen noodig zijn tot de verhooring vooraleer de uitspraak in deze beruchte zaak zal kunnen gedaan worden.

Die gevaarlijke anarchisten, wanneer zij voor de Rechtbank staan, zijn allen onnoozele schapen, en trachten altijd de eene de schuld op den andere te leggen. Naar hunne verklaringen, zou men zeggen, dat die brave jongens geene vlieg zouden letsel doen, indien men niet wist dat het moordenaarts zijn, die zich niet eens bedenken, wanneer zij in het uitvoeren hunner duivelse plannen honderden onnoozele personen bloot stellen aan eene ijselijke dood.

VIRTON, 16 Jan. — Een groot getal vee-stallen is besmet, door het mond- en klauwzeer. De veeartsen weten niet of de kwaal is ingevoerd, of haren oorsprong vindt in het slecht drinkwater.

Hoe is dat mogelijk! — Weet gij wel, mijn zoon, dat uwe studies mij schrikkelijk veel geld kosten?

— Hoe is dat mogelijk, papa! en ik studeer zoo weinig.

Twee bedelaars ontmoeten elkaar. — Wat is uwe dagelijkse ontvangst? vraagt de eene.

— 2 tot 3 frank.

— Niet meer! Indien ik zoo gebrekkelijk ware als gij, stond ik mijn postje voor geen 10 fr. per dag af.

FRANKRIJK.

Ontslag van Casimir-Perier,

President der Fransche Republiek.

Woensdag avond verspreide zich als een donderslag de tijding dat M. Casimir-Perier zijn ontslag genomen had als President der Fransche Republiek.

M. Felix Faure is reeds in zijne plaats gekozen met 435 stemmen tegen 363, gegeven aan M. Henri Brisson.

Deze kiezing heeft Donderdag plaats gehad en is zonder onlusten afgevoerd.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van den 12 tot den 18 Januari 1895.

GEBOORTEN

Mannelijk: 2. — Vrouwelijk: 3.

HUWELIJKEN

Smets, Hendrik-Leopold, met Abeels, Elisa. — Bruyninx, Jos., met Vanhoenshoven, Maria.

OVERLIJDENS

Larock, Carolina, oud 71 jaren, ongehuwd. — Corvers, Maria-Elisabeth, oud 45 jaren, ongehuwd. — Claes, Maria-Elisabeth, oud 70 jaren, weduwe van Prys, Christiaan. — Louwette, Maria-Catharina, oud 31 jaren, echtgenote van Leenen, Joseph.

Kinderen onder de 7 jaar, 0.

MARKTPRIJZEN.

ST-TRUIDEN, 19 Jan. — Tarwe de 100 kilo's 12,00 fr. Koren de 100 kil, 16,50 fr. Haver de 100 kil. 11,50 fr. Garst de 100 kil, 15,00 fr. Aardappelen de 100 kil. 8,00 fr. Boter, de kilo 2,40 fr.

Op de markt van Zaterdag, 19 Januari, waren te koop gesteld: Koeien 48; Vaarzen 52; Osses 18.

Burgerlijke stand der stad Borg-Loon,

Aangiften van den 8 tot den 17 Januari 1895.

GEBOORTEN

Mannelijk: 1. — Vrouwelijk: 0.

OVERLIJDENS

Kinderen onder de 7 jaar, 1.

MANDENMAKERIJ

Steenstraat, te Sint-Truiden

Louis Goffin-Cuypers

heeft de eer bekend te maken dat hij zich als **Mandenmaker** gevestigd heeft in de Steenstraat, tegenover de Beeldhouwerij Alph. Dumont.

Stevig en keurig werk, vaardige bediening en uiterst matige prijzen, zijn de voordeelen waardoor hij zal trachten de algemeene gunst te verwerven en immer waardig te blijven.

In zijn magazijn vindt men alle fijn en gezocht **Mandenwerk**, zooals Brusselsche en Namensche Wiegen, Manden, Korven, Vogelskooien, Mannequins voor modemaaksters, en verder al wat men in een wel voorzien mandenmagazijn vragen kan.

Vrije ingang voor alwie zich er wil van overtuigen.

VERANDERING VAN WOON

Jufvrouw Philomena Philips

heeft de eer bekend te maken dat zij van de Brusthemstraat verhuisd is naar de **Hamelstraat, n° 20**, alwaar zij haren handel in witgoed, enz., voortzet als voorheen.

Zij beveelt zich in de gunst van eenieder door de nieuwe frissche koopwaar, waarmede zij bij deze gelegenheid haar magazijn verrijkt heeft.

Men vraagt als APOTHEKERSGAST eenen jongeling van onberispelijk gedrag, in Vlaamsche en Fransche talen ervaren, en reeds eenige kennissen in het vak bezittende.

Aanvragen bij **HUB. VAN HOREN**.

Studie van **Mr COEMANS**, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van Huis met Hof

TE SINT-TRUIDEN

Vrijdag, 8 Februari 1895, om 2 ure na middag, ten koffiehuize van M. Boonen-Nys, aan de Dietersche poort, te Sint-Truiden, zal de familie Nicolai, publiek en ten meestbiedend door het ministerie van den Notaris COEMANS verkoopen:

Huis met Hof, verdeeld in twee woningen, gelegen te Sint-Truiden, aan de Dietersche poort, sectie H, nummers 509, 511A en 514 van het kadaster, palende de Heeren Lenaerts-Boonen, Coeckelberghs, Van den Berck, Boonen-Nys en De Roo-Haan.

Verhuurd tot 15 Maart 1896 aan M. Frans Onckelinx, mits 180 fr., en aan M. Gerard Beets, mits 130 fr. huur 's jaars boven de contributie.

Verkoop van Bouwlanden

onder Kerkom en Mielen-boven-Aelst.

Zaterdag, 9 Februari 1895, om 2 ure na middag, ten koffiehuize van M. Jos. Vanryckelen, aan Brusthempoort, te Sint-Truiden, zal den Notaris COEMANS publiek en ten meestbiedend verkoopen:

1. Een Bouwland, groot 10 aren 04 centiarens (2.06), gelegen te Kerkom, in 't Kerkomveld, sectie B, exnummer 370, pal. Edouard Robyns, Martinus Aerts, Clerinx, Joannes Hermys en de straat.

2. Een Bouwland, groot 14 aren (3.04), gelegen te Mielen-boven-Aelst, in den Heerendael, sectie A, nummer 285b, reende den voetweg, den Heer Bruyninx-Van Dinter en kinderen, het Bureel van Weldadigheid van Sint-Truiden en de kinderen Joris.

TE KOOP

een groot **RENTENIERSHUIS** met uitgestrekte Hof, beplant met fruitboomen, gelegen in 't midden der stad.

Groot gemak voor de betaling. Zich te bevragen ter studie van den Notaris COEMANS.

TE KOOP

een **HUIS** met Tuin en Bouwland, groot 35 aren 5 centiarens (8 roeden), gestaan te Zeppen, ter plaatse **Bollegat**, palende Lambert Billen, Jammaers, de straat en de Beek.

Zich te vervoegen ter studie van den Notaris COEMANS.

B. M. K. S. T. B.

†

DE SINT-JANSBODE

Stenaartberg, n° 1, Sint-Truiden

†

C. S. J. B. S. T. B.

AAN ALLERHANDE

beambten, handelaars, eigenaars, enz.

I.

ALLE KAPITALEN

TE BEKOMEN

te beginnen van 2000 frank, hoe groot zij dan ook wezen, mits onderpand, terug te geven op 5, 10, 15, 20 en meer jaren per jaarlijkse aflossingen of annuïteiten als volgt, voor een kapitaal van 100 frank, dus interest ongeveer 3,35 %:

Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.	Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.
5 jaren	fr. 23,47	13 jaren	fr. 11,02
6 "	20,08	14 "	10,47
7 "	17,67	15 "	10,00
8 "	15,86	16 "	9,59
9 "	14,45	17 "	9,22
10 "	13,33	18 "	8,90
11 "	12,42	19 "	8,62
12 "	11,66	20 "	8,36

NR. Mits de betaling op hooger aangehaalden voet gedurende een zeker getal jaren, zijn kapitaal en interesten afgelost.

Verrijgbaar voor bijzondere en voor openbare gestichten, obligatiën met premien van fr. 250 en fr. 500, uitkeerbaar bij wijze van loting en andere obligatiën van fr. 100, van 500 en 1000, aflosbaar op vast tijdstip, alle interest opbrengende tegen 4 ten honderd 's jaars.

II. TE BEKOMEN *zonder eenigen waarborg*, door alle betambten van Staat, provincie, gemeente, nationale Bank, maatschappijen van ijzeren- en spoorwegen, tramways, omnibussen, bureelen van Weldadigheid, burgerlijke Godshuizen, Kerkfabrieken, enz. *Alle borgstellingen of cautionnementen* (cautionnementen van officieren en gendarmen uitgesloten).

III. Allerhande **CONTRACTEN** van levensverzekeringen, begiftiging van kinderen en lijfrenten, Maatschappij *The Mutual Life Insurance Company of New-York*, opgericht in 1843, de grootste en rijkste levensverzekeringsmaatschappij van gansch de wereld.

Haar waarborgkapitaal bedraagt meer dan 900 miljoen frank.

Als onderlinge maatschappij heeft zij geene actionnariësen of aandeelhouders. Alle winsten behoren alzoo van rechtswege aan de verzekerden.

De Maatschappij is onderworpen evenals al de anderen van dezelfde aard, aan het bijzonder en voordurende toezicht van het Gouvernement van den Staat van New-York. Zij neemt de bevoegdheid aan der tribunaalen en gerechtshoven van het rechterlijk arrondissement Brussel, voor de oneenigheden die er zouden kunnen ontstaan nopens hare werkingen in België.

IV. **VERZEKERING** voor bijzondere, patronen of werkliden tegen alle ongevallen of accidenten.

Verzekering van patronen, als bankiers, nijveraars, maatschappij, enz., tegen de ongetrouwde hünner bedienden.

V. **VERZEKERING TEGEN BRAND**: De Belgische Maatschappij *De Vereeniging der Belgische Eigenaars*, verzekerende aan dezelfde voorwaarden als al de andere maatschappijen, bovendien het voordeel opleverende dat *hare verzekerden jaarlijks in hare winsten deelen zonder bloedgeld te zijn in hare mogelijke verliezen te moeten komen*, voordeel welk geene andere naamloze Belgische maatschappij geeft.

HOOFDAGENTEN worden gevraagd overal, waar deze laatste nog niet vertegenwoordigd is.

Algemeene Agentschappen te Borgloon:

ALPH. MONDUAT-PONET,

Candidaat-Notaris.

IGN. SCHURMANS-LAMMENS

HOEFSMID

heeft de eer het publiek bekend te maken, dat hij zich gevestigd heeft te Sint-Truiden, *op den hoek der Stapelstraat en der Manegestraat, n° 9*.

Bijzonder gekend als eerste smid der huzen Vanslype en Vanbaelen, beveelt hij zich met vertrouwen aan voor het beslaan van paarden in de hand en anderszins, zoowel te zijnent als bij de particulieren, en verder voor al wat de *Hoefsmederij* betreft.

Bij hem zijn te bekomen *ressorts, assen* en alle benodigdigheden voor koetsen, karren, wagens, enz.

Verzorgd werk, vaardige bediening, matige prijzen.

TE HUREN

voor Half-Maart aanstaande een welgelegen **COMMERCIEHUIS**, in de Dietersche straat, bewoond door M. Carlens.

Zich te bevragen bij Juffr. Louise Joris, zelfde huis, n° 34.

KOOP JANTJE KLAAS

Ste-LUTGARDIS' DRUKKERIJ

BIJ DEN UITGEVER VAN DIT BLAD

Jos. Leenen, Boekdrukker

HAMELSTRAAT, 13

wordt met veel zorg en spoed, aan de minst mogelijke prijzen, vervaardigd alles wat de Boekdrukkerij betreft, als prachtwerken en andere, boeken, vlugschriften, registers, facturen, circulaire, programs, affiches, doodsbriefen en doodsbeeldekens, trouwbrieven, adres- en visietkaarten, enveloppen met firma, enz.

Men spreekt er borg voor de zuiverheid van den tekst, en alle drukwerken worden er, kosteloos en naar ieders wensch, opgesteld of vetaald, volgens het geval.

PAPIER- EN BOEKHANDEL SCHOOL- EN BUREELBEHOEFTE

Paternosters, Medailles, Prenten, Beeldekens, enz.

SCHOONE KERKBOEKEN

in alle banden en van alle prijzen, te beginnen van 25 c.

Sint-Truidensche PLAKALMANAK voor 1895. Prijs: 10 c.

Schoone occasie.

Te koop aan voordeeligen prijs eene groote geriefelijke **CUISINIÈRE** met étage en koperen waterbak met kraan, zoo goed als nieuw.

Adres op het bureel van dit blad.

IN DEN ZALM

H. PEETERS, NEGOCIANT

Ridderstraat, 10, Sint-Truiden

Groote handel in Leuvensche Bieren

zooals *wit bier, bruin bier, Jack-op*, enz.

Spek, Vet en Hespden, — droge en versche **Visch**, — fijne **Mostaard**, — alle soorten van droge vruchten. — Appelciënen en Citroënen, — opgelegde vruchten, — velerlei soorten van **Kaas**, enz., enz.

Alles in 't groot en in 't klein aan de voordeligste prijzen.

Mart. Vander Eyken-Stevens

SLOTENMAKER

48, Zoutstraat, te St-Truiden, 48

heeft de eer zich in de gunst van 't publiek aan te bevelen voor al wat de **slotenmakerij** betreft.

Alsook en wel bijzonder voor het **vervaardigen en vernieuwen van Basculs**. Gewaarborgd 2 1/2 jaar.

Hij gelast zich insgelijks met het **vechten van alle hoegenaamde voorwerpen in ijzeren- en zinkendraad**.

Dit alles altijd volgens het verlangen en tot uiterste voldoening van de bestellers, aan buitengewoon matige prijzen.

Men beproeve slechts eens, om zich ten volle te overtuigen.

Goed en goedkoop.

Niemand meer zonder **strampden!**

2000 paar echt lederen **STRAMPEN**, best en sterk afgewerkt, te beginnen van fr. 3,50, 4,50, enz.

BACHES (Waterdekens voor paarden), zwarte, groene en bruine, gewaarborgd **ondoordringbaar** en van beste kwaliteit, van af fr. 4,50, 5,50, enz.

Bij **EMM. VANSLYPE**, Brusthemstraat, 21, Sint-Truiden.

IJZEREN WEG.

Thienen—Sint-Truiden—Tongeren.

Thienen	4,51	6,53	8,26	12,49	2,49	6,21	8,44
Grimde	4,89	7,01	8,90	13,30	2,57	6,29	8,52
Oplinter	5,08	7,08	8,98	13,30	3,04	6,49	8,59
Neerlinter	5,16	7,16	9,47	13,30	1,05	3,14	6,51
Zout-Leeuw	5,24	7,28	9,55	13,30	1,13	3,22	6,54
St-Truiden	5,37	7,39	9,68	13,30	1,25	3,35	6,67
Ordningen	5,47	7,49	9,18	13,30	1,35	3,45	7,20
Houppertingen	5,55	7,57	9,36	14,2	1,42	3,53	7,28
Loon	5,64	8,06	9,35	15,0	1,50	4,02	7,37
Jesseren	6,13	8,15	9,44	1,59	4,11	7,46	10,06
Piringen	6,18	8,20	9,40	2,04	4,10	7,51	10,11
Tongeren	6,27	8,29	9,58	2,13	4,25	8,00	10,20
Tongeren-Luik	6,31	8,45	12,02	3,55	6,16	8,52	

Tongeren — Sint-Truiden — Thienen.

Tongeren	4,50	7,10	10,47	12,56	2,27	6,39	8,19	
Piringen	4,59	7,19	10,50	1,05	2,35	6,48	8,28	
Jesseren	5,03	7,23	11,00	1,09	2,39	6,52	8,32	
Loon	5,13	7,33	11,10	1,19	2,48	7,02	8,42	
Houppertingen	5,21	7,41	11,18	1,27	2,55	7,10	8,50	
Ordningen	5,28	7,48	11,25	1,34	3,02	7,17	8,57	
St-Truiden	5,38	8,08	11,35	1,44	3,12	7,27	9,07	
Zout-Leeuw	5,49	8,19	11,46	1,55	3,21	7,38	9,18	
Neerlinter	5,57	8,27	11,54	2,03	3,29	7,52	9,45	
Oplinter	5,65	8,35	12,04	3,37	7,57			
Grimde	6,13	8,43	12,12	3,45	8,05			
Thienen	6,20	8,50	12,19	2,24	3,49	8,12	9,45	
Thienen-Brussel	6,52	8,52	(exp.)	9,38	10,42	12,28	exp.	
	12,49	2,42	3,50	(exp.)	7,19	8,14	8,59	exp.

Hasselt — Sint-Truiden — Landen.

Hasselt vertrek	7,36	10,05	2,25	4,20	7,30		
Alken	7,46	10,16	2,35	4,35	7,40		
Cortenbosch	7,56	10,27	2,45	4,50	7,50		
Sint-Truiden	8,08	11,53	2,56	6,16	8,01		
Velm	8,17	12,03	3,05	6,29	8,10		
Landen	8,25	12,12	3,13	6,38	8,18		
Landen-Luik	8,32	10,35	12,27	3,21	4,25	7,20	9,06

Landen — Sint-Truiden — Hasselt.

Landen	6,30	8,45	12,50	4,25	7,23	
Velm	6,39	8,59	12,59	4,39	7,37	
Sint-Truiden	6,49	9,20	1,09	5,55	8,00	
Cortenbosch	6,59	9,31	1,19	6,10	8,11	
Alken	7,09	9,42	1,29	6,25	8,22	
Hasselt aankomst	7,18	9,52	1,38	6,36	8,32	
Hasselt-Maastricht	9,16	11,29	3,22	7,22		
Hasselt-Eindhoven	7,15	10,20	3,13	7,39		
Hasselt-Tongeren	5,47	7,57	11,27	3,20	5,31	8,06
Hasselt-Maeseyck	4,30	9,35	8,20			

BUURTSPORWEG

Oreye-Sint-Truiden.

Oreye	5,40	8,10	10,15	2,15	6,55
Heers	5,54	8,24	10,29	2,29	7,09
Klein-Gelmen	6,00	8,30	10,35	2,35	7,15
Gelinden	6,04	8,34	10,39	2,39	7,19
Engelmannshoven	6,10	8,40	10,45	2,45	7,25
Brusthem	6,19	8,49	10,54	2,54	7,34
Aelsterweg	6,21	8,51	10,56	2,56	7,36
Sint-Truiden	6,26	8,56	11,01	3,01	7,41
Luiksche poort	6,30	9,00	11,05	3,05	7,45
Statieplaats	6,35	9,05	11,10	3,10	7,50

Sint-Truiden-Oreye.

St-Truiden, Statieplaats	6,50	9,10	11,13	3,18	8,00
Naamsche poort	7,00	9,20	11,23	3,28	8,10
Luiksche poort	7,04	9,24	11,27	3,32	8,14
Aelsterweg	7,09	9,29	11,32	3,37	8,19
Brusthem	7,11	9,31	11,34	3,39	8,21
Engelmannshoven	7,20	9,40	11,43	3,48	8,30
Gelinden	7,26	9,46	11,49	3,54	8,36
Klein-Gelmen	7,30	9,50	11,53	3,58	8,40
Heers	7,36	9,56	11,59	4,04	8,46
Oreye	7,50	10,10	12,13	4,18	9,00

BEWIJS VAN INSCHRIJVING

De ondergeteekende: naam.....,